

PREMIUM

Matthias Detremmerie (rechts) en Jasper Vermandere (links), energietraders bij Elindus en Yuso zien nog geen einde aan de recordprijzen op de energiemarkten. © Photonews

DUBBELINTERVIEW.

Energietraders over records: “Een plafond? Het enige wat we zien is een one-way ticket naar hogere prijzen”

Bijna geen dag gaat voorbij of de energieprijzen in Europa breken een nieuw record. Als energietraders kopen en verkopen Matthias Detremmerie en Jasper Vermandere dagelijks energie op deze oververhitte markt. Hoe kijken zij naar de historische prijsniveaus? En wat verwachten zij van de toekomst? “Een black-out in Duitsland of Frankrijk is het horrorscenario.”

-
-

Waar weinig consumenten tot voor kort de groothandelsmarkten voor elektriciteit of aardgas volgden, worden we tegenwoordig om de oren geslagen met nieuwe prijsrecords. Voor energietraders zijn die markten hun professionele habitat. Jasper Vermandere (27), head of trading bij Yuso, koopt en verkoopt elektriciteit voor bedrijven. Matthias Detremmerie is medeoprichter van Elindus, dat energieleverancier is van 40.000 Vlaamse ondernemingen.

De energiemarkten breken dezer dagen record na record. Hoe verklaren jullie die steeds verder oplopende prijzen?

Detremmerie: “Het is een perfecte storm. De crisis rond Rusland komt bovenop de energietransitie die bezig was en het energiebeleid in Europa al onder hoogspanning zette. Er is veel paniek over komende winter en of er voldoende wintervoorraad is om die door te komen. Met een markt in paniekmodus heeft elk nieuwsbericht uit Rusland een enorme, negatieve impact. Tegelijk is er op dit moment een groot acuut probleem in Europa. De temperaturen lopen opnieuw op - wat het verbruik doet stijgen -, er is geen wind en het gaat heel weinig regenen. De waterstand op de Rijn blijft laag waardoor steenkool, dat aardgas vervangt in elektriciteitscentrales, moeilijk op locatie raakt en Frankrijk - normaal een grote elektriciteitsproducent - blijft sukkelen met z'n nucleaire centrales.”

Zien jullie nog een plafond?

Detremmerie: “(snel) Nee. Er is geen duidelijk plafond meer. Het enige wat we zien is een *one-way ticket* naar hogere prijzen.”

Wat moet er gebeuren om die prijsspiraal te doorbreken?

Detremmerie: “Slechts één ding kan het oplossen en dat is een acute destructie van de vraag naar energie. Klanten die hun vraag aanpassen omdat het te duur is of - als het te lang duurt - geforceerde vraagdestructie door faillissementen en het verbruik dat op die manier wegvalt. Het is niet langer de vraag of dat zal gebeuren, maar wel wanneer. Hoelang kunnen

bedrijven en consumenten het hoofd boven water houden aan deze prijzen?”

Probeer de formules van variabele contracten maar eens om te zetten naar een concrete prijs. Dat is een soep, zelfs voor ons.

Jasper Vermandere, Energietrader bij Yuso

Het gas- en elektriciteitsverbruik lag bij de Vlaamse huishoudens in de eerste helft van dit jaar al een stuk lager dan vroeger. Wanneer zal dat impact hebben op de prijs? Of is het nog onvoldoende?

Detremmerie: “Het effect van zo’n vraagaanpassing komt niet onmiddellijk. Daar is het enkele maanden op wachten. Pas wanneer de winter beter meevalt dan verwacht, zal je afkoeling krijgen op de markt. Nu al zie je grootindustrie - zoals BASF - die bepaalde productielijnen stillegt. Ook huishoudens doen inspanningen, maar het grootste deel van het verbruik zit bij hen. Toch merk ik op Belgisch niveau nog altijd weinig bereidheid om tot één groot plan te komen.”

Vermandere: “Wanneer wij vanuit onze job de prijzen zien stijgen, denken we ook meteen aan onze eigen factuur thuis. Wij zien dat verband. Maar voor de gewone consument komt dat effect altijd met vertraging. Het is bovendien niet gemakkelijk om de groothandelsprijzen te vertalen naar consumentenprijzen. Probeer de formules van variabele contracten maar eens om te zetten naar een concrete prijs. Dat is een soep, zelfs voor ons.”

In plaats van ‘Dagelijkse kost’ op een gasfornuis zou de VRT beter een culinair programma maken waarbij ze recepten in een microgolf klaarmaken.

Matthias Detremmerie, Energietrader bij Elindus

Detremmerie: “In plaats van ‘Dagelijkse kost’ op een gasfornuis zou de VRT beter een culinair programma maken waarbij ze recepten in een microgolf klaarmaken. Het is met een knipoog, maar het toont het belang van bewustwording en de noodzaak van een gedragsverandering aan. Deze winter met z’n allen de ketel drie à vier graden kouder, met twee douchen in plaats van alleen,... Aan dit prijsniveau maken zo’n kleine aanpassingen een serieus verschil op je factuur.”

Hoe schatten jullie de kans op energietekorten in deze winter?

Vermandere: “Voor mij is een tekort aan elektriciteit in België ondenkbaar. Het wordt geen kwestie van bevoorradingszekerheid, wel van prijs. Hoe kouder in Frankrijk, hoe hoger de prijzen in België. Indirect zullen we dat ook voelen bij ons.”

Detremmerie: “Vandaag zit het acuut bevoorradingsprobleem voor stroom niet in België, maar wel in Duitsland en - nog meer - in Frankrijk. Zij zullen deze winter aan alle kabels in Europa sleuren om zoveel mogelijk stroom hun richting uit te krijgen. Hetzelfde geldt voor gas. Het aanbod in ons land is oké, onder meer dankzij de LNG-terminal in Zeebrugge. Maar doordat het Europees net is opengetrokken, zijn we verplicht bij te passen in het tekort van een ander. Als deel van het Europees verhaal, zullen we meebetalen aan die factuur. Een algemene black-out in Frankrijk of Duitsland is een horrorscenario. Dat gebeurt niet. Maar het is wel een reëel scenario dat men in Frankrijk deze winter naar een geforceerde vraagreductie gaat. Dan zal men tussen bepaalde uren verplicht minder of geen energie mogen afnemen.”

Matthias Detremmerie is medeoprichter en head of trading bij energieleverancier Elindus: “De inflatie en de economische krimp die veroorzaakt worden door die hoge energieprijzen moeten afgeremd.” © Photonews

België pleit op Europees niveau voor een prijsplafond voor energie. Zien jullie daar brood in voor de consument?

Vermandere: “Er zal altijd iemand de rekening moeten betalen.”

Detremmerie: “Dat klopt. Toch moet er iets gebeuren, want op zo’n korte termijn deze prijsniveaus slikken is ook niet gezond. De inflatie en de economische krimp die veroorzaakt worden door die hoge energieprijzen moeten afgeremd. Hoe je dat doet? Dat is een moeilijke vraag. De kost voor de mensen moet op lange termijn gespreid worden om draagbaar te maken. Daarvoor zal Europa ergens moeten tussenkomen en de factuur betalen. Die zal later via een uitgestelde belastingbrief alsnog de consument bereiken, maar het zal bij manier van spreken over de volgende tien jaar verdeeld worden.”

Veel consumenten vragen zich af wie de winnaars van die hoge energieprijzen zijn. Welke partijen doen vandaag gouden zaken?

Detremmerie: “Dat zijn met zekerheid de producerende partijen. Voor hen is de feitelijke productiekost om aardgas op te pompen niet gestegen. Denk daarbij aan Noorwegen, dat slapend stinkend rijk wordt. Net als Qatar of Saoedi-Arabië. Die landen worden extreem rijk met grondstoffen. De woekerwinsten zitten in ieder geval niet bij ons, de leveranciers. En al zeker niet bij de kleinere. Wel bij de producenten.”

Wat begon met stijgende gasprijzen zien we nu ook overgaan in piekende elektriciteitsprijzen. Hoe komt het dat die twee zo nauw met elkaar verbonden zijn?

Vermandere: “Dat is wat heet het ‘*merit order*’-systeem. Alle elektriciteitsproducenten worden van goedkoop naar duur gerangschikt, waarbij de laatste - en duurste - centrale die nodig is om voldoende elektriciteit te produceren de prijs bepaalt voor heel de markt. En dat zijn meestal de gascentrales. Wanneer de gasprijs stijgt, zal dus ook de elektriciteitsprijs stijgen. Wanneer er veel zon- en windenergie is, speelt het ook in omgekeerde zin. Bij een overschot gaat de prijs soms zelfs negatief. Of een ander systeem niet beter zou zijn? Ik heb nog geen alternatief gezien dat beter werkt.”

Energie is altijd bekeken als een basisproduct. Vandaag is het met deze prijzen een luxeproduct.

Matthias Detremmerie, Energietrader bij Elindus

Welke lessen moeten we leren uit deze energiecrisis? Zijn er ook positieve elementen aan?

Detremmerie: “Alles wat de onafhankelijkheid van het net versterkt, loont vandaag om in te investeren, zowel voor particulieren als bedrijven. Dus wie nog geen zonnepanelen heeft: leg ze. Kijk naar wat je nog kan doen om zo weinig mogelijk afhankelijk te zijn van het net in de jaren die komen. Dat moet de boodschap zijn.”

Vermandere: “Het is een wake-upcall voor investeringen in hernieuwbare energie. Vroeger had je nog subsidies nodig voor zonnepanelen, vandaag ontstaan zelfs businesscases die louter zonne-energie injecteren, zonder lokaal verbruik. Hetzelfde geldt voor batterijen. Als het rendement er is, volgen de bedrijven. En hoe beter het rendement, hoe massaler de investeringen.”

Jasper Vermandere, head of trading bij Yuso: “Voor mij is een tekort aan elektriciteit in België ondenkbaar.” © Photonews

Hoe zal de energietransitie eruitzien voor de man in de straat?

Detremmerie: “Jarenlang zijn we verkeerd omgegaan met het energiebeleid in dit land. Nu moeten we noodgedwongen de energietransitie die gepland was op heel korte tijd uitvoeren. Dat doet heel veel pijn. Maar als we de rust en de kalmte bewaren, ben ik er zeker van dat we hier door komen. Al zal het nooit meer zo goedkoop worden als vroeger en zullen we ons gedrag moeten aanpassen. Energie is altijd bekeken als een basisproduct. Vandaag is het met deze prijzen een luxeproduct. Het moet een basisrecht zijn, maar met zo’n prijsmechanisme dat wanneer je energie onmiddellijk wil verbruiken, je meer zal betalen. Als

je bereid bent meer flexibiliteit in te bouwen - wat niet wil zeggen dat je aan comfort inboet - zal het je minder kosten. Daar gaan we volgens mij naartoe.”

Vermandere: “Dat is inderdaad een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Elektriciteit heeft elk kwartier een andere prijs. Door die door te geven aan klanten via dynamische tarieven, beseffen mensen dat elektriciteit op sommige momenten duurder of goedkoper is dan op andere. Zeker nu het nog niet gemakkelijk en relatief duur is om stroom op te slaan.”

Detremmerie: “De transitie hangt af van vraagsturing. Wanneer elektrische wagens over enkele jaren mainstream worden, moet het net dat aankunnen. Als een klant toelaat dat zijn elektrische wagen niet meteen moet opladen van zodra die in het stopcontact zit, maar z’n leverancier louter de opdracht geeft die voor 80 procent te laden tegen de volgende ochtend, dan kan die leverancier die wagen op die momenten doorheen de nacht opladen wanneer het goedkoper is. Iemand die alles onmiddellijk wil, zal meer betalen dan iemand die een stuk flexibiliteit aan z’n leverancier geeft.”

Jasper Vermandere (27)

- Head of trading bij Yuso
- Studeerde in 2018 af als handelsingenieur aan UGent
- Ging meteen aan de slag bij Yuso
- Yuso koopt en verkoopt elektriciteit voor professionele klanten die doorgaans eigen productie hebben en is betrokken als marktpartij bij meerdere grote batterijprojecten in België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk

Matthias Detremmerie (38)

- Managing partner & Head of Trading bij Elindus
- Tien jaar geleden medeoprichter van de West-Vlaamse energieleverancier Elindus
- Elindus heeft als energieleverancier op de professionele markt een klantenportefeuille van 40.000 kleine en grote bedrijven

- Door slim in te spelen op de energiemarkten werkt het voor z'n klanten een energiestrategie uit die voordeliger moet zijn dan klassieke contracten